

VENÄJÄN KIELTÄ KORKEAKOULUISSA JA AMMATILLISISSA OPPILAITOKSISSA

Keskustelutilaisuus 24.4.2019

Esityksen rakenne

- ▶ Esittely
- ▶ Selvityksen tavoite ja tehtävät
- ▶ Tutkimuskysymykset
- ▶ Tutkimusmenetelmät
- ▶ Kyselylomake
- ▶ Pohdinta

Selvityksen tavoitteet ja tehtävät

- ▶ Selvityksen tavoitteena on tarjota tietoa venäjän kielen opetuksen ja opiskelun tilasta Suomessa toimivissa yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa.
- ▶ Kohteena venäjän kielen opiskelu muuten kuin pääaineena opiskeltaessa, esimerkiksi vapaavalintaisina tai tutkintoon kuuluvina opintoina
- ▶ Lisäksi tehtävänä oli arvioida, kuinka paljon venäjän kielen taitoisia on mahdollisesti käytettävissä työelämän tarpeisiin

Tutkimuskysymykset

- ▶ Kuinka paljon venäjän kielen taitoisia on mahdollisesti käytettävissä työelämän tarpeisiin?
- ▶ Kuinka paljon äidinkieltään venäjänkielisiä opiskelee venäjän kielen kursseilla?
- ▶ Kuinka hyväksi opiskelijoiden kielitaito voi kehittyä venäjän kielen kursseilla?
- ▶ Mitkä tekijät vaikuttavat kurssitavoitteiden saavuttamiseen?
- ▶ Kuinka voisi kehittää venäjän kielen opetusta?
 - ▶ Mitä oppimateriaalia tarvitaan?
 - ▶ Millaista yhteistyötä tarvitaan?
- ▶ Vaikuttavatko jotkut trendit tai ilmiöt venäjän kielen opiskeluun?

Tutkimusmenetelmät

- ▶ Metodina puolistrukturoitu kyselylomake
 - ▶ Kyselylomake lähetettiin 86 yhteyshenkilölle toukokuussa 2018
 - ▶ 16 oppilaitoksesta vastattiin, ettei heidän oppilaitoksessa opeteta venäjän kieltä
 - ▶ Eri oppilaisten vastauksia saatiin yhteensä 60, jolloin vastausprosentti oli 70 %
- ▶ Menetelmänä käytettiin laadullista ja määrällistä menetelmää
 - ▶ Haluttiin saada tietoa yhteyshenkilöiden ajatuksista, kokemuksista ja uskomuksista
 - ▶ Laadittiin kaavioita sisällyttäen vastausten prosenttiosuudet

Kyselylomake

- ▶ Työkaluna käytettiin *Google Formsia*
- ▶ 43 kysymystä, joista ainoastaan kolme ensimmäistä pakollisia
- ▶ Monivalintakysymyksiä ja avokysymyksiä
- ▶ Neljä aihealuetta
 - ▶ Taustatiedot
 - ▶ Venäjän kielen kurssit
 - ▶ Oppimateriaalit ja opetus
 - ▶ Verkostot ja sidosryhmät
- ▶ Kyselyn jakamisella aihealueisiin pyrittiin yhtäältä selkeyttämään kyselyä käyttäjäystävälliseksi ja toisaalta jäsentämään tiedonkeruuta teemoittain

Pohdinta

- ▶ Kuinka paljon venäjän kielen taitoisia on mahdollisesti käytettävissä työelämän tarpeisiin?
 - ▶ Yli puolessa kursseista opiskelijoita 11-20 ja yli neljänneksessä opiskelijamäärä ylitti 21
 - ▶ Kursseilla on kysyntää ja riittävästi opiskelijoita opetuksen järjestämiseksi

Pohdinta

- ▶ Kuinka paljon äidinkieleltään venäjänkielisiä opiskelee venäjän kielen kursseilla?
 - ▶ Äidinkieleltään venäjänkielisiä opiskelijoita vähän
 - ▶ Syynä kurssit jotka usein alkavat 0-tasolta
 - ▶ 46 % (n = 18) vastaajista oli sitä mieltä, että äidinkieleltään venäjänkielisiä on 1-10 %
 - ▶ Suomen tai venäjän kielen taitoa halutaan pitää yllä
 - ▶ Oppilaitokset tarjoavat omaan alaan liittyviä kursseja, joissa opiskellaan esim. omaan alaan liittyvää sanastoa
 - ▶ Haluavat tutustua opiskelutovereihin ja siksi osallistuvat kursseille -> ryhmään kuuluvuus

Pohdinta

- ▶ Kuinka hyväksi opiskelijoiden kielitaito voi kehittyä venäjän kielen kursseilla?
 - ▶ Lähes viidennes (18 % (n = 6)) opiskelijoista saavuttaa eurooppalaisen viitekehyksen kielitaidon tasojen kuvausasteikon korkeimmat tasot C1-C2, jotka ovat taitavan kielitaidon perustasoja
 - ▶ Lähes kolmannes (28 % (n = 9)) kyselyyn vastaajista vastasi, että heidän oppilaitoksessaan voi saavuttaa tason B2, joka on itsenäisen kielitaidon taso.
 - ▶ Molemmilla taitotasoilla viestijä pystyy kommunikoimaan haastavissakin kielenkäyttötilanteissa
 - ▶ Voidaan päätellä, että opiskelijat saavuttavat varsin hyvät venäjän kielen taidot suoritettuaan oman oppilaitoksensa venäjän kielen kurssit
 - ▶ Kielitaidon riittävyys työelämän tarpeisiin riippuu alasta, jolla työskennellään.

Pohdinta

- ▶ Mitkä tekijät vaikuttavat kurssitavoitteiden saavuttamiseen?
 - ▶ Suurin vaikuttava tekijä on opiskelijoiden oma motivaatio
 - ▶ Lisäävät tekijät: kosketuspinta kieleen ja väestöön, mahdollisuus osallistua lähiopetukseen ja opiskelu myös vapaa-ajalla
 - ▶ Haittaavat tekijät: Epäedulliset lähiopetusajat, poissaolot lähiopetustunneilta ja vaikeaksi koettu kieli
 - ▶ Lähiopetuksen yhteydessä verkko-opetus helpottamaan kurssitavoitteiden saavuttamista?

Pohdinta

- ▶ Kuinka voisi kehittää venäjän kielen opetusta?
 - ▶ Mitä oppimateriaalia tarvitaan?
 - ▶ Eniten tarvetta keskusteluharjoituksille, kulttuurin opetukseen liittyvä materiaali ja sanaston opiskeluun liittyvä materiaali
 - ▶ Paljon materiaalia verkossa, jolloin tarvetta myös koulutusta digitaidoissa
 - ▶ Millaista yhteistyötä tarvitaan?
 - ▶ Vastausten mukaan työelämän tahojen kanssa yhteistyötä oli noin kolmanneksella oppilaitoksista
 - ▶ Toivottiin lisää yhteistyötä työelämän tahojen kanssa
 - ▶ Kielen opetus osuvammaksi työelämän tarpeita kuuntelemalla
 - ▶ Kyselyyn vastanneista 78% (n = 28) oli sitä mieltä, että venäjä-tietous pitäisi olla näkyvämmiin esillä muilla kuin venäjän kielen kursseilla.
 - ▶ *”Yleistä tietoa Venäjän yhteiskunnasta ja tämän päivän arkielämästä, ymmärryksen ja tietoisuuden laajentamista. Esim. miten mediassa pyritään vaikuttamaan ihmisiin, miten valtion johdon toiminta vaikuttaa kansainvälisiin suhteisiin ja toimintaan”.*

Pohdinta

- ▶ Vaikuttavatko jotkut trendit tai ilmiöt venäjän kielen opiskeluun?
 - ▶ Venäjän kieltä pidetään suhdanneriippuvaisena kielenä, jolloin erilaiset trendit ja ilmiöt vaikuttavat venäjän kielen opiskelun suosioon
 - ▶ Negatiiviset vaikutukset mm. maailmanpoliittisella ja taloudellisella tilanteella sekä uutisoinnilla Venäjästä
 - ▶ Uutisointi yhdestä näkökulmasta, halu kehittää omaa kielitaitoa
 - ▶ Venäläisten matkailijoiden määrän vaihtelu
 - ▶ Ruplan kurssi